

Na podlagi 20. in 27. člena Statuta Mednarodne fakultete za družbene in poslovne študije (Številka: 4/2025-Statut, v nadaljevanju Statut) in 6. člena Zakona v visokem šolstvu (ZViS-1; Uradni list RS, št. 56/2025 z dne 25. 7. 2025) je Senat Mednarodne fakultete za družbene in poslovne študije na 165. seji dne, 26. 11. 2025 sprejel

Pravilnik o delovanju komisije za etiko v raziskovanju

I. Splošne določbe

1. člen

Komisija za etiko v raziskovanju na Mednarodni fakulteti za družbene in poslovne študije (KER) je posvetovalno telo, ki spodbuja oziroma omogoča etično odgovorno raziskovanje visokošolskih učiteljev, raziskovalcev in študentov vseh stopenj študija in vseh študijskih programov, ki potekajo v okviru Mednarodne fakultete za družbene in poslovne študije (MFDPS).

KER pri svojem delu sodeluje z drugimi organizacijskimi enotami MFDPS ali drugimi institucijami, ki se ukvarjajo s sorodnimi dejavnostmi ali se ukvarjajo s področjem, katerega vloga je obravnavana.

II. Delovanje in pristojnosti

2. člen

Naloge in pristojnosti KER so:

- obravnava in odloča o vlogah za presojo etične ustreznosti raziskovalnih projektov in raziskav, ki vključujejo delo z ljudmi, in v katerih sodelujejo visokošolski učitelji in sodelavci MFDPS ali kot raziskovalci oz. doktorski študentje MFDPS,
- spremlja potek raziskav, za katere je predhodno podala potrdilo o etični ustreznosti,
- daje mnenja in pojasnila o posamičnih vprašanjih s tega področja.

KER presoja izključno na podlagi podane vloge visokošolskih učiteljev, raziskovalcev in študentov MFDPS, ki so avtorji, mentorji ali odgovorni nosilci projekta, na ustreznem predpisanem obrazcu (Obr-2).

KER ne predpisuje, potrjuje ali zavrača predlogov raziskav, samih raziskav ali raziskovalnih nalog. Prav tako samostojno ne opravlja nadzora ustreznosti izvedbe raziskovalnega dela.

III. Organizacija

3. člen

KER sestavljajo trije člani, dva visokošolska učitelja in predstavnik strokovnih služb fakultete. Po potrebi so lahko v obsežnejših ali zahtevnejših zadevah v komisijo imenovani še dodatni člani, ki so visokošolski učitelji. KER sestavljajo predsednik, namestnik predsednika in član(i).

4. člen

Predsednik KER je pristojen za naslednje naloge:

- organizira in koordinira delo KER,
- pregleda prispele vloge,
- pridobiva mnenja članov KER in po potrebi zunanjih strokovnjakov,
- sprejema sklepe KER,
- zastopa KER v komunikaciji s tretjimi osebami in organizacijami ter
- podpisuje dokumente, ki jih izda KER.

Namestnik predsednika opravlja naloge predsednika v njegovi odsotnosti. Člani KER na predlog predsednika pregledujejo vloge za KER, podajajo mnenja o njihovi ustreznosti ter aktivno sodelujejo na sejah KER.

5. člen

Za zagotavljanje strokovnosti dela KER po potrebi sodeluje s strokovnjaki tistih strok, ki pri svojem raziskovalnem delu rutinsko vključujejo delo z ljudmi ter s strokovnjaki, ki lahko podajajo mnenje o vplivu in morebitnih posledicah raziskovalnega dela na udeležence v raziskavi. Pri svojem delu se člani komisije po potrebi posvetujejo s strokovnjaki z relevantnih področij.

IV. Konflikt interesov

6. člen

Člani KER ne smejo sodelovati pri presojanju v primeru konflikta interesov, in sicer v naslednjih primerih:

- vlagatelj ali avtor obravnavane raziskave, študentske raziskovalne naloge, projektov oz. predloge le-teh je član KER;
- vlagatelju ali avtorju obravnavane raziskave, študentske raziskovalne naloge, projektov oz. predloge le-teh je član KER mentor ali somentor;
- z vlagateljem ali avtorju obravnavane raziskave, študentske raziskovalne naloge, projektov oz. predloge le-teh je član KER v sorodstvenem razmerju.

V. Zaupnost informacij

7. člen

Prijavljeni projekti oz. raziskave so avtorsko delo, ki vsebujejo zaupne informacije, zato je vsaka uporaba podatkov in posredovanje le-teh tretjim osebam brez soglasja predlagatelja, prepovedana oz. jih načelo zavezuje vse dokler projekt, raziskava oz. študentska raziskovalna naloga ni zaključena ali javno objavljena.

VI. Obseg etične presoje

8. člen

V procesu etične presoje KER upošteva kodekse poklicnih etik in načela, ki se nanašajo na raziskovanje z ljudmi zlasti (*povezave na dokumente vključene v besedilu*): [Etični kodeks raziskovalcev v EU \(European Code of Conduct for Research Integrity\)](#); [Evropski kodeks ravnanja za ohranjanje raziskovalne poštenosti](#); [WMA – Helsinška deklaracija](#); [Etična načela psihologov in kodeks ravnanja APA](#); [Meta-Code of Ethics Evropske federacije združenj psihologov](#).

9. člen

Glede na obseg in vrsto udeležbe, ki jo raziskovalna študija zahteva od udeležencev ter glede na naravo in obseg potencialne nevarnosti, neugodja ali škode, katerim so udeleženci raziskovalne študije zaradi sodelovanja izpostavljeni, KER vodi tri različne postopke:

1. Raziskovalne študije oz. projekti brez tveganja za udeležence

Kadar raziskava ne presega običajnih vsakodnevnih (poklicnih, izobraževalnih, prostočasnih in drugih) aktivnosti udeležencev ali zahteva le minimalno udeležbo sodelujočih v raziskavi in se v njenem okviru ne zbirajo identificirani osebni podatki, gre za raziskavo brez tveganja za udeleženca, kot npr.:

- Raziskovanje, ki poteka v okviru rednega in splošno sprejetega izobraževalnega procesa in je namenjeno preučevanju izobraževalnih strategij, ocenjevanju učinkovitosti učnih tehnik, programov in metod vodenja učnega procesa.
- Raziskovanje, ki temelji na uporabi izobraževalnih testov, anket, intervjujev in opazovanja javnega vedenja, kadar so informacije zbrane na način, ki ne omogoča neposredne ali posredne identifikacije zbranih podatkov. Npr. v primeru raziskovalnega dela, ki vključuje otroke, npr. ko raziskovalec ni udeležen v opazovani aktivnosti.
- Raziskovanje, ki temelji na zbiranju obstoječih javno dostopnih podatkov ali predhodno neodvisno zbranih podatkov, pri katerih udeležencev ni možno identificirati.

Presojo etične ustreznosti raziskave poda predsednik KER ali pa jo zaupa članu KER oz. zunanjemu strokovnjaku z ustrežno strokovno izobrazbo, ki samostojno in s polno avtoriteto KER, pregleda vlogo in izda potrdilo, da raziskava ne potrebuje presoje KER.

2. Raziskovalne študije oz. projekti z minimalnim tveganjem za udeležence

Kadar raziskava presega običajne vsakodnevne (poklicne, izobraževalne, prostočasne idr.) aktivnosti, zahteva aktivno udeležbo sodelujočih v raziskavi, oziroma kadar se v njenem okviru zbirajo identificirani osebni podatki, pri tem pa obseg in vrsta potencialnih nevarnosti, neugodja ali škode ne presega obremenitev, ki jim je posameznik izpostavljen v vsakdanjem življenju, gre za raziskavo z minimalnim tveganjem.

Te vrste raziskav so npr. raziskave, v katerih se zbirajo osebni podatki, vendar verjetnost in velikost pričakovane škode in nelagodja ne presega situacij, s katerimi se posameznik srečuje v vsakdanjem življenju ali med izvedbo rutinskih fizičnih ali psiholoških pregledov in preizkušenj kot npr. študije, ki vključujejo preučevanje posameznikovega ali skupinskega vedenja, raziskave, ki temeljijo na anketah, intervjujih, ustnih poročilih, fokusnih skupinah in evalvacijah programov ter raziskave, ki temeljijo na neinvazivnih tehnikah zbiranja podatkov, ki se jih rutinsko uporablja v praksi.

Presojo etične ustreznosti raziskave v tem primeru predsednik zaupa članu KER z ustrežno strokovno izobrazbo, ki samostojno in s polno avtoriteto KER pregleda vlogo in poda mnenje na podlagi katerega KER oblikuje sklep.

3. Raziskave, ki presegajo minimalno tveganje

Kadar raziskava vključuje elemente, ki presegajo minimalno tveganje ali jih iz drugih razlogov

člani KER ocenjujejo kot etično občutljivo ali sporno, je raziskava deležna polne presoje KER. V presojo etične ustreznosti raziskave so v tem primeru vključeni vsi člani KER. KER prejme sklep na podlagi mnenja večine članov komisije.

VI. Postopek etične presoje

10. člen

Avtor, mentor ali odgovorni nosilec projekta v elektronski obliki posreduje vlogo KER. V primeru študentskih raziskovalnih nalog vlogo vloži študent v soglasju z mentorjem. Vlogo odda v elektronski obliki na predpisanem obrazcu na elektronski naslov službe za raziskovanje MFDPS (raziskovanje@mfdps.si), med prejemnike vloge pa umesti tudi mentorja.

11. člen

Predsednik KER posreduje popolne vloge raziskav, ki presegajo minimalno tveganje, ustreznemu članu KER ali zunanjemu strokovnjaku v nadaljnjo presojo. Član KER, ki prejme vlogo, preveri, ali vloga izpolnjuje kriterije za predlagano vrsto etične presoje. Če vloga ne izpolnjuje kriterijev za predlagano presojo, ali če prejemnik presodi, da pri obravnavi prihaja do konflikta interesov, ali če prejemnik presodi, da obravnava zahteva specifično raziskovalno in/ali strokovno znanje, lahko vlogo posreduje drugemu članu KER, predsedniku KER ali za pomoč zaprosi zunanjega sodelavca. Na podlagi podanega mnenja KER sprejme sklep.

12. člen

V primeru raziskav, ki vključujejo večje tveganje za udeležence, so moralno občutljive, ali v njih zaradi narave raziskave ni možno vključiti standardnih elementov zagotavljanja etičnih kriterijev, predsednik KER vlogo posreduje v obravnavo vsem članom KER. Na podlagi mnenj vseh članov KER sprejme sklep.

13. člen

Po sprejetju sklepa se o njem obvesti predlagatelja vloge.

- V primeru pozitivne ocene vloge predlagatelj prejme potrdilo o etični ustreznosti predlagane raziskave ter potrjen obrazec za obveščeno soglasje (če je le-ta potreben).
- V primeru raziskave, ki zahteva polno presojo, vlagatelj prejme tudi podrobnejše mnenje innjegovo utemeljitev.
- V primeru vlog, ki zahtevajo popravke in dopolnila, se vlagatelju posreduje podane opombe in navodila za potrebne spremembe.
- V primeru negativne ocene in zavrnitve vloge za presojo etične ustreznosti raziskave se vlagatelju posreduje podrobneje utemeljeno mnenje KER.

V primerih, ko je pridobitev soglasja lahko neizvedljiva, onemogoča izvedbo raziskovalnega dela ali za udeleženca predstavlja potencialno tveganje, se raziskavo lahko izvaja brez predhodne pridobitve obveščenega soglasja, če so izpolnjeni naslednji pogoji: raziskava za udeleženca ne predstavlja več kot minimalnega tveganja ter udeleženceve pravice in dobrobit niso prizadeti.

Če je le možno, je potrebno v teh primerih pred ali po izvedeni raziskavi udeležencem pojasniti pravo naravo in namen raziskave ter pridobiti pisno ali vsaj ustno soglasje za uporabo zbranih podatkov v znanstveno-raziskovalne namene.

VII. Časovni potek obravnave

14. člen

Predvideni čas obravnave prve oddaje vloge je mesec dni, čas obravnave morebitnih nadaljnjih revizij pa dva tedna. Predvideni skupni čas obravnave vloge je od dva do tri mesece. Ta čas se lahko podaljša v primeru večjega števila oddanih vlog v krajšem obdobju ali med študijskimi počitnicami.

VIII. Pritožba

15. člen

V primeru, da se vlagatelj ne strinja z zahtevanimi vsebinskimi spremembami raziskave, lahko zahteva ponovno presojo vloge ter zadnji reviziji priloži pisno argumentacijo spornih elementov vloge. KER vlogo ter podane pripombe obravnava na prvi redni, dopisni ali izredni seji ter v skladu z njo oblikuje sklep. Sklep KER po ponovni obravnavi je dokončen in nadaljnje pritožbe glede obravnavanih vsebin niso možne.

IX. Končne določbe

16. člen

Pravilnik začne veljati 27. 11. 2025 in se objavi na spletni strani MFDPS.

Celje, 26. 11. 2025
Številka: 28/2025-KER

prof. dr. Kristijan Breznik,
dekan MFDPS

Priloge:

- Obr-1: Obveščeno soglasje k sodelovanju v raziskavi
- Obr-2: Vloga za etično presojo raziskave

Obr-1

OBVEŠČENO SOGLASJE K SODELOVANJU V RAZISKAVI

Raziskava: **Naslov raziskave**

1. Vabljeni ste k sodelovanju v raziskavi **[Naslov raziskave]**, ki jo v okviru **[doktorske naloge projekta]** izvaja **[ime, priimek in naziv raziskovalca]**. Raziskava poteka na Mednarodni fakulteti za družbene in poslovne študije pod vodstvom **[ime, priimek in naziv mentorja ali primarnega raziskovalca]**. Namen raziskave je **[kratek opis namena raziskave]**.
2. Če se odločite za sodelovanje v raziskavi, bo vaša naloga **[kratek opis nalog udeleženca]**.
3. Izvedba preizkušenj bo trajala približno **[ocena časovnega trajanja preizkušnje]**. Za udeležbo v raziskavi ne boste prejeli nobenega nadomestila.
4. Udeležba v raziskavi ne prinaša posebnih tveganj. **[Po potrebi navedite morebitne nevšečnosti zaradi udeležbe, kot sta utrujenost in dolgočasje, ter načine, kako se boste spoprijemali z njimi (npr. odmori).]**
5. Sodelovanje v raziskavi ne prinaša posebnih koristi z izjemo znanja in izkušenj, ki jih boste pridobili v okviru sodelovanja. **[Prejšnji stavek lahko spremenite in na tem mestu navedete, katere koristi bo udeleženec imel zaradi sodelovanja v raziskavi, ter pojasnite, katerih koristi – kljub sodelovanju – ne bo imel.]**
6. Vaše sodelovanje v raziskavi je v celoti prostovoljno in ga lahko kadar koli prekinete brez posledic, ne da bi pri tem morali podati razlog.
7. Storili bomo vse, da zaščitimo vašo zasebnost. Zapisi vaših izkušenj in spremljajoči demografski podatki (starost in spol) bodo shranjeni pod raziskovalno šifro. Anonimno zbrane podatke bodo morda videli drugi raziskovalci ali pa se bodo pojavili objavljeni v javnem članku, vendar bo vaša identiteta v vseh dokumentih prikrita. Surovi podatki bodo v skladu z načeli in vodili odprte znanosti lahko objavljeni tudi v javnih repozitorijih, pri čemer bomo poskrbeli, da podatkov nikakor ne bo mogoče povezati s posamezniki. Vaša identiteta v nobenem primeru ne bo razkrita.
8. V primeru dodatnih vprašanj lahko kontaktirate **[ime, priimek in kontaktni podatki izvajalca raziskave]** ali Komisijo za etiko v raziskovanju MFDPŠ (raziskovanje@mfdps.si).

S podpisom jamčim, da sem izjavo prebral/-a in da sem dobil/-a priložnost za postavitev vprašanj v zvezi z raziskavo. Potrjujem svojo privolitev za udeležbo v opisani raziskavi »[naslov raziskave]« ter dovolim uporabo rezultatov v pedagoške in znanstvenoraziskovalne namene.

Ime, priimek in podpis udeleženca

Datum

Ime, priimek in podpis izvajalca raziskave oziroma prisotne osebe

Datum

Ime, priimek in podpis vodilnega raziskovalca

Datum

Raziskavo je dne _____ odobrila Komisija za etiko v raziskovanju MFDPS.

Obr-2

KOMISIJA ZA ETIKO V RAZISKOVANJU
MEDNARODNA FAKULTETA ZA DRUŽBENE IN POSLOVNE ŠTUDIJE

Ime in priimek vlagatelja	
Datum sprejema vloge	
Datum obravnave vloge	
Datum sprejema sklepa	

Vloga za etično presojo raziskave

Prosimo, prepričajte se, da ste izpolnili VSE okvirčke, saj se bo sicer obravnava nepopolnih vlog zaradi dopolnitev podaljšala.

		DA	NE	NI POTREB NO
1	Povabilno pismo (za potencialne raziskovance) oziroma dopis potencialnim raziskovancem	☐	☐	☐
2	Obrazec za obveščeno soglasje	☐	☐	☐
3	Če gre za otroke in druge ranljive skupine, obrazec s privolitvijo staršev oz. skrbnikov	☐	☐	☐
4	Vprašalniki, testi, intervjuvanska vprašanja ipd.	☐	☐	☐
5	Odobritev drugih institucij (bolnišnica, vrtec, izobraževalne ustanove itd.), ki omogočijo dostop do raziskovancev	☐	☐	☐
6	Odobritev drugih institucij (ministrstva, inštituti, Urad za varstvo osebnih podatkov, bolnišnica, vrtec, izobraževalne ustanove itd.), ki omogočijo dostop do podatkov	☐	☐	☐
7	Odobritev osebe, ki je neposredno odgovorna za raziskovance (svetovalec, zdravnik, ravnatelj itd.)	☐	☐	☐

CELOTEN NASLOV RAZISKAVE:
RAZISKOVALNO PODROČJE:
RAZISKOVALEC (ime in priimek, e-naslov):
VODJA RAZISKAVE:
PREDMET, ŠTUDIJSKI PROGRAM, MENTOR, ŠTUDIJSKO LETO:

TRAJANJE RAZISKAVE/PROJEKTA:
USTANOVA, KJER BO POTEKALA RAZISKAVA:
NAČIN FINANCIRANJA:
PODAJTE KRATEK POVZETEK RAZISKAVE:
NAVEDITE PODATKE POSTOPKA, KI SE NANAŠAJO NA RAZISKOVANCE: a) način pridobivanja prostovoljcev oz. drugih udeležencev. ali ste jim ponudili kakšno spodbudo?(priložite kopijo pisma, plakata, oglasa, če ste ga uporabili) b) kakšna so bila merila za vključitev, ne-vključitev, izključitev in relevantne lastnosti sodelujočihoseb: število sodelujočih, starost, spol in druge posebne lastnosti, ki so vezane na raziskavo? c) opišite postopek pridobitve dovoljenja sodelujoče institucije (bolnišnice, vzgojno-izobraževalnega zavoda, zapora itd. – priložite dopis). Ali je potrebna odobritev druge komisije za etičnost? d) kaj bodo osebe delale oz. kakšne raziskave boste delali z njimi/ na njih, kakšne informacije se zbirajo? (priloga: kopije navodil, testov, vprašalnikov in drugih pripomočkov). Kolikokrat bo to izvajano? Kako dolgo bo potekalo sodelovanje? e) Katere od spodaj podanih podatkov boste zbirali? Označite ustrezne: ☐ rasa ali etnična pripadnost ☐ nacionalna pripadnost ☐ politična stališča ☐ verska ali filozofska prepričanja ☐ članstvo v političnih, gospodarskih in verskih organizacijah ☐ zdravje ☐ spolno življenje ☐ spolna usmerjenost ☐ podatki o družinskih članih
Na osnovi vloge lahko raziskovalno študijo oz. projekt opredelite kot (označite): ☐ raziskovalne študije oz. projekti brez tveganja za udeležence: ☐ raziskovalne študije oz. projekti z minimalnim tveganjem za udeležence: ☐ raziskave, ki presegajo minimalno tveganje

PRAVILA IN POGOJI UPORABE OSEBNIH PODATKOV v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov

Osební podatki se bodo zbirali in obravnavali zgolj za namene in v povezavi s to raziskavo.

Zbrani podatki bodo ustrezni, relevantni in ne bodo uporabljeni izven okvirjev raziskave.

Sprejeti bodo vsi razumni postopki za zagotovitev korektnosti osebnih podatkov.

Osební podatki se ne bodo posredovali v vpogled ali v uporabo tretjim (pravnim ali fizičnim) osebam in jih lahko zahteva zgolj fakulteta ali nadrejena oseba za namene preverjanja. Vpeljani bodo vsi nujni postopki, da se zagotovi zaupnost in, kjer je to mogoče, podatke anonimizira.

Če ni drugače sprejeto s strani Komisije za etiko v raziskovanju MFDPS, bo raziskovalec pridobil soglasje raziskovanca in mu posredoval naslednje podatke: identiteto raziskovalca, namen obdelave osebnih podatkov in kdo vse bo imel vpogled vanje. Prav tako mora biti raziskovanec obveščen o pravicah dostopa do podatkov, ki se nanašajo na njegovo identiteto, ter možnosti izbrisa le-teh.

Spodaj podpisani(-a) se zavežujem k spoštovanju pravil in pogojev, ki izhajajo iz Pravilnika o komisije za etiko v raziskovanju in Smernic etičnega ravnanja pri raziskovalnem delu z ljudmi.

Spodaj podpisani(-a) dovoljujem Komisiji za etiko v raziskovanju MFDPS obdelavo svojih osebnih podatkov za namene ovrednotenja te vloge in drugih zadev, povezanih s to vlogo. Razumem, da lahko pisno zahtevam kopijo svojih osebnih podatkov, prav tako lahko kadarkoli zahtevam izbris tistih osebnih podatkov, ki niso bili uporabljeni v skladu z zakonom.

Podpis: _____

Podpis: _____

Datum: _____

Datum: _____

PODPIS VLAGATELJA

PODPIS MENTORJA ali VODJE PROJEKTA

Spodaj podpisani izjavljam, da z raziskavo ne bom pričel pred prejemom potrdila o etičnostiraziskave.

Spodaj podpisani izjavljam, da sem celotno vlogo pregledal in se z njo strinjam.